

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	IX
สารบัญรูปภาพ	X
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
3 ขอบเขตของการวิจัย	13
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย	15
5 คำถามการวิจัย.....	17
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	18
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
1 ทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ.....	20
2 หลักธรรมาภิบาล	24
3 หลักนิติธรรม (Rule of Law)	26
4 หลักการกระจายอำนาจ	32
4.1 ทฤษฎีว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน	33
4.2 การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	43
4.3 การกระจายอำนาจการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	48
5 หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Principle).....	55
5.1 ที่มาของหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม	56

บทที่	หน้า
5.2 เป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน.....	59
6 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน	63
6.1 ความหมายมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ....	64
6.2 ระดับการมีส่วนร่วม	65
6.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการลุ่มน้ำ.....	71
7 ลิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	76
8 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ	80
8.1 ความหมายเกี่ยวกับชั้นคุณภาพของลุ่มน้ำ.....	82
8.2 การจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ	85
8.3 ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	89
8.4 สภาพปัญหาด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	93
9 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ... ..	97
9.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	97
9.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ	101
9.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำ	103
9.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำ	107
10 รูปแบบการจัดการลุ่มน้ำของต่างประเทศ	115
10.1 เครือรัฐออสเตรเลีย Water Act 2007.....	115
10.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เมืองดาวาเวซีตี้ (Davao City).....	117
11 กรอบแนวคิดในการจัดทำกฎหมายต้นแบบของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	118
12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	119
12.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ	119
12.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและรูปแบบการบริหารจัดการน้ำ.....	120
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	123
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research)	123
1.1 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการลุ่มน้ำ.....	124
1.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำ.....	124

บทที่	หน้า
1.3 กฎหมายที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำของต่างประเทศ.....	125
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview).....	125
2.1 ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก.....	125
2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก	126
3 การระดมความคิดเห็น โดยการสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus group).....	126
4 การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)..	126
5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
6 วิธีการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	131
7 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	132
4 กรอบการจัดทำเนื้อหาข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบในการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	133
1 สภาพการณ์แห่งปัญหาและผลกระทบของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	134
2 แนวทางการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการจัดการลุ่มน้ำต่างประเทศ.....	153
3 กรอบขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการลุ่มน้ำ.....	166
4 หลักการจัดทำโครงสร้างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	188
5 การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	198
1 โครงสร้างในการจัดการ.....	198
1.1 องค์กรดำเนินการ	198
1.2 มาตรการในการจัดการ	199
1.3 สภาพบังคับตามกฎหมาย.....	200
2 การจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	201
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co-Design)...	202
3.1 ประชากรร่วมออกแบบ.....	203
3.2 การดำเนินการจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ.....	204

บทที่

หน้า

3.3 รูปแบบการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจากผลของการมีส่วนร่วม ออกแบบ.....	204
3.4 องค์ประกอบของข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลาของการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากรกลุ่มผสม.....	212
3.5 เปรียบเทียบประเด็นในร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลาจากผลของการมีส่วนร่วมออกแบบของประชากร กลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	218
3.6 การนำผลจากการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายมาใช้จัดทำร่างกฎหมาย ต้นแบบ	222
3.7 การนำผลจากการมีส่วนร่วมออกแบบกฎหมายมาใช้จัดทำร่างข้อบัญญัติ ต้นแบบ	225
4 ลำดับศักดิ์ของข้อบัญญัติท้องถิ่น	230
5 ข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา.....	234
5.1 แนวทางในการยกร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบ สงขลา.....	234
5.2 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	235
5.3 โครงสร้างกฎหมาย.....	238
5.4 เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย	238
6 ร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พ.ศ. พร้อม หลักการและเหตุผล	239
7 บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการ ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พ.ศ.	247
6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	255
1 สรุป อภิปรายผล	255
2 ข้อเสนอแนะ	263
3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	265

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	266
ภาคผนวก	278
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม	279
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เข้ามีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ	282
ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	285
ประวัติผู้เขียน	288

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แนวคิดการจัดการลุ่มน้ำของต่างประเทศ.....	162
4.2	เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ.....	164
5.1	โครงสร้างการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มเฉพาะ.....	210
5.2	โครงสร้างการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มผสม.....	217
5.3	เปรียบเทียบโครงสร้างการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มเฉพาะ กับกลุ่มผสม.....	221
5.4	แสดงร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จากการร่วมออกแบบกับร่างที่ผู้วิจัยเสนอ.....	223
5.5	แสดงร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา..	226
5.6	ผลจากการรับฟังความเห็นร่างกฎหมายที่ผู้วิจัยแก้ไข	236
5.7	ผลจากการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายที่ผู้วิจัยยืนยันตามร่างฯ	237
5.8	ร่างข้อบัญญัติต้นแบบเพื่อการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พ.ศ. พร้อมหลักการและเหตุผล..	239

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่

หน้า

1.1

กรอบแนวคิดการวิจัย.....

16